

BISERICA ȘI ȘCOALA

REVISTĂ BISERICĂȘCĂ - CULTURALĂ

ORGANUL OFICIAL AL EPARHIEI ORTODOXE ROMÂNE A ARADULUI

Puterea inimei.

Învățătorul meu gârbovit și nins de vremuri, ocolește societatea și locuște în o căsuță la marginea satului uitat ca un simbol frumos al vremurilor de altă dată. Eu îl văd înaintea mea voinic și negru cum era de demult și în mână cu o joardă de gutui care de și era uscată aducea roade frumoase în tot anul. Din lăstarul de gutui au răsărit oameni mulți cari azi se află în cele mai frumoase roluri în viață.

Di învățător peste săptămână era pâinea lui Dumnezeu, numai în ziua de Luni era foc și pară și era cam vai de pielea aceluia care gusta din lăstarul de gutui.

Lunea servea Di învățător un fel de gustare din judecata vecinică acelor școlari ai săi cari, Dumineca nu veneau la sf. biserică. Dacă nu știai lecția te mai erta di învățător, dar pentru cei ce lipseau dela biserică nu mi aduc aminte de un singur caz să fie fost moale la inimă. Si cine se plângea acasă pentru porțiunea de înțelepciune primită la școală, să mai alegea cu'n adaus familiar din altă joardă.

Poate mulți din onorații cititori își vor aminti cu drag de vremurile când cea mai aleasă virtute pentru un copil era să fie cel dintâi Dumineca la sf. biserică și vor acoperi cu cel mai scump acoperământ din lume, cu sentimentul recunoștinței, pe acei buni învățători ai noștri cari cu joarda de gutui în mână făceau pe arhanghelii păzitori ai sentimentului și a vieții religioase. Este adevărat, că învățătorilor de demult, cari îndrumau pe o cale așa sănătoasă viața sufletească a micului popor încredințat lor, nu li se va ridica grabnic statui în bronz, sau marmură, fiindcă așa e firea omenească, uită repede binele ce l-a primit sau poate că nu a trecut timp destul ca să știm să apreciem pedepin munca pe care au

Circulară.

Către P. T. membrii ordinari și ad hoc ai Adunării protopopești din tractul Balințului.

Ven. Consiliu eparhial din Arad prin dispozițiunea luată în ședința plenară dela 5 Iulie a. c. Nr. 3408 | 1921 m-a numit comisar eparhial pentru conducerea actului alegerii de protopresbiter în protopopiatul nou înființat al Balințului.

Deci conform art. 15 și 16 din Regulamentul pentru procedura alegerii de protopresbiter, convoc prin aceasta adunarea protopopească electorală a sus-numitului tract protopopes: în ședință extraordinară pentru efectuarea alegerii de protopresbiter, pe ziua de Joi 9 August a. c. ora 9 s. m. în sf. biserică ort. română din Leucușești.

Timișoara, la 21 Iulie 1928.

Dr. Patrachie Țiucra.
protopop, comisar eparhial.

desfășurat-o acești pioneri ai culturii creștinești.

Dar tot vremea, care acepere așa ușor faptele bune, dela un punct să întoarce înapoi și aruncă țărâna în toate părțile și arată oamenilor unde zace omul adevărat.

E foarte frumos să ciselezi până la marginile posibilității mintea copiilor, poți tot așa de frumos și poate și mai frumos să te ocupi cu cultivarea inimii copiilor, fiindcă avem mii și mii de dovezi, că inima în toate împrejurările poate mai mult să facă decât mintea și puterea fizică, fie dănele cât de strălucite și cât de tari.

La noi a fost o vreme când se punea fond în creșterea copiilor pe cultivarea inimii fiindcă toți simțeam așa instinctiv când, fără să fi răscolit operele marilor pedagogi că mintea ascuțită nu folosește nimic alături de o inimă petrificată.

În decursul marelui război adeseori puteam să cetim că soldații diferitelor țări să bătău crunt pe fronturile de luptă și când ajungeau în țările dușmane și le eșeau înainte copil dușmanilor zdrențuiți și flămânzi le dădeau ostașii reciproc o gură de mâncare.

La vederea copiilor flămânzi, fețele bronzate și crispate ale soldaților să lumineau fiecare fugea acasă cu mintea la copilașii săi și mai bine să lăsau ei flămânzi, decât să-i privească liniștit cum se svârcolesc copilașii fie ei chiar ai dușmanilor, de foame.

Aceste fapte erau singure cari ne întăreau credința într'un viitor mai bun al lumii și cari ne făceau să credem că lumea nu s-a sălbăticit de tot și nu a ajuns la ultimul grad de degenerare.

Lupta nu s-a terminat, ci continuă înainte cu arme ascunse și copii ne ies înainte noastră flămânzi de o soartă mai bună. Și cum sunt copii, mai întâiu de a-ți cere ceva să uită la tine în ochi ca să-ți ghicească ce ai în suflet. Și ce ironie a sorții, noi cei mari nu înțelegem copil, dar în schimb ei ne înțeleg perfect de bine pe noi cei mari.

Din o privire doauă îți înțelege chipul sufletului ori de ești bun ori rău și după cum te-a iscodit să aproprie ori fuge de tine.

De câteori nu auzim vorbele: „Nu știu cum sunt copii din ziua de azi, mai răi, mai neascultători mai nervoși decât copii de altădată“.

Și ei bieții copii nu poartă nici o vină fiindcă sunt martirii zilelor în cari s-au născut.

Oamenii în zilele noastre ori au o singură inimă și apoi și aceea e petrificată, ori au doră doaua inimi. Cazul din urmă e mai general ca cel dintâi.

Cu o inimă să iubesc pe sine fără margini și cu cealaltă inima urâsc de moarte pe ceilalți semenii ai lor.

Cu o inimă î-și iartă și cu ușurință cele mai grele păcate și cu cealaltă condamnă la moarte pe alții pentru cea mai mică greșală.

Cu o inimă doresc ferbinte să-și adune și-și toate comorile lumii, iar cu cealaltă inimă blastămă bucătura de pâine din gura altora. Cu o inimă doresc, toate fără muncă și sudoare, pentru sine primele scaune din arena vieții și cu cealaltă inimă ar împinge pe ceilalți în abisul mizeriei și al nefericirii.

Și ce nefericiți sunt oamenii cu doaua inimii fiindcă orice bunătate ar culege din grădina vieții, nici când nu pot să mulțumească amândoaua inimile. Și ce este mai groaznic când

mor, inima cea rea nu încetă să bată nici un moment, dânsa merge cu proprietarul și în lumea cealaltă.

Ne sunt flămânzi copiii după joc, după bucurie, după frumsețelile credinței cari liniștesc și umple de mângăere și trupul și sufletul și noi oamenii de azi le stăm în cale cu doauă inimi. Din ochii noștri din fața noastră și din vorbele noastre nu pot primi nici o hrană sufletească. Micile lor inimi zilnic se rănesc de spinii mari ai inimilor noastre petrificate ori înrăutățite.

Că ce va folosi omului de ar câștiga lumea toată și-ar perde sufletul său. Cuvintele acestea ale lui Hristos parecă au fost spuse dinadins pentru lumea de azi:

Ce minunată și frumoasă e știința tehnicii. Te urci cu ea în aer, te cobori cu dânsa în adâncul mării, sfredelești munții și traversezi pustiiurile, dar ce folos dacă inima e săracă zdrențuită și flămândă.

Hrana inimii nu o va putea da niciodată tehnica măcar să fie cât de strălucită.

Maiestru delă care primești tot ce e necesar inimii, este Dl nostru Isus Hristos.

Veniți la mine toți cei ostăniți și însercinați și eu vă voi odihni pe voi, luați jugul meu peste voi și vă învăț-ăți delă mine că sunt blând și smerit cu inima și veți afla odihna sufletelor voastre, că jugul meu e bun și sarcina mea ușoară este“.

Numai Hristos poate face din inimile noastre petrificate inime bune de oameni, care se bucură cu cei ce se bucură și plânge cu cei ce plâng.

Acest sentiment mare și binefăcător îi lipsește lumii de azi fără de cari nu poate birui greutatea pe lângă toate progresele strălucite ale tehnicii.

Școala de demult e mică, modestă dar mie mi se pare că a fost cândva o universitate unde s-a învățat suprema înțelepciune: credința în D-zeu.

Dl. învățător care trece azi pe lângă școala veche încetișor de parecă î-și numără pașii, a fost o forță îndrumătoare în vjelia vieții, măcar că azi e numai o reminescentă de simbol frumos.

Dr. Ștefan Cioroianu
protop.

Cetiți și răspândiți

„Biserica și Școala“.

Am revenit la biserică mamă.

Căința unui creștin, fost baptist.

Subscrisul Moisa Neghs, locuitor în comuna Bara, am fost și eu creștin cu frica lui Dumnezeu și cercetam sfânta biserică în toate Duminicile și sărbătorile. Dar văzând că preotul nostru se tot ceartă cu învățătorul și cu alți creștini, m'am înstrăinat de credința părinților mei și am început a merge la adunarea baptiștilor. Aci spun că preotul nostru pentru vina sa a fost urmărit cu pedeapsă de Vener. Consistor din Arad și ca să scape a fugit la uniți, că la ei se primesc și preoții mai slabi. Ca să merg între baptiști, m'a îndemnat mai mult, un predicator baptist, cu numele Porfirie de fel din comuna Lalașinț. Acest om plin de viclesug, m'a ademenit cu vorbe dulci, laudând credința „pocăiților” și batjocorind biserică lui Cristos.

Așa fel am ajuns că în anul 1913 la sărbătoarea înălțării lui Cristos, cei-ce îmi ziceau frate, m'au „botezat” adică m'au scăldat într'o vale cu apă murdară, de care mă îngrozesc și astăzi, când îmi aduc aminte.

De atunci am fost al lor, umblam cu ei la adunările lor baptiste, însă eram ca bătut.

Când treceam pe lângă sf. biserică, unde s-au rugat tata și mama și unde am primit și eu taina sf. botez, mi se rupeau picioarele pela genunchi. Și când vedeam o înmormântare creștină, cu sf. cruce și cu prapori și azeam cântările duioase dela îngropăciune, mă zgudulam și simțeam pe suflet o greutate mare.

Mă durea grozav când mă gândeam că eu voi fi îngropat cu cântări cari sună pe ungurește și străine de sufletul meu. Și durerea mea creștea când vedeam că eu m'am lăpădat de sf. Cruce pe care Domnul Cristos s'a jertfit pentru mântuirea noastră, că m'am înstrăinat de sfintele icoane cari ne arată în sf. biserică toată viața Mântuitorului și a sfintilor săi apostoli și evangheliști: Și tot așa și în casele noastre sfintele icoane ne arată toate întâmplările din sf. Scriptură.

Și precum trecea vremea, rana din sufletul meu creștea tot mai mare. Vărsam lacrimi pe căpătâiul patului meu, Slăbeam zi cu zi, tot așa și soția mea care mă urmase în rătăcire. Devenisem amândoi ca două umbre și ne întrebam unul pe altul că, ce va fi cu noi.

Nu ne puteam împăca cu gândul că noi doi muritori slabi și fără învățătură mai mare: să dăm cu piciorul în legea părinților și strămoșilor noștri, care lege a păzit și ocrotit poporul Român de 2000 de ani.

Pentru liniștea mea, am căutat să intru mai adânc în tainele fraților baptiști. Așa că am început a-l cunoaște tot mai bine și am aflat că ei umblă cu înșelăciuni și cu fățărnicie. Am prins pe unii că no-

ptea pe ascuns făceau chefuri cu băuturi scumpe cumpărate pe dolari veniți din America dela dușmanii neamului românesc. Alții trăiau în desfrânări cu „surorile” cele mai tinere și frumoase, iar unii furau ca pe vremea haiducilor. Toate aceste fapte le făceau noaptea acoperiți de întunec, iar ziua se băteau pe piept zicând că ei sunt „pocăiți”

Au venit la noi mai mulți predicatori din alte sate și ne cerea să dăm tot natul o sumă de bani ca să putem ajunge în raiu.

După ce plătiam suma, ei ne sărutau cum a sărutat Iuda pe Cristos. La unii le plăceau să sărute mai mult pe femeile mai tinere.

Mai la urmă a venit unul mai hangos, îmbrăcat ca domni, acesta era Ioan Savu din Radna și ne-a adunat pe toți „pocăiți” din Bara și din alte sate și ne striga: dați fraților cât de de mulți lei, ca să vă mântuiți de păcate.

Atunci eu m'am tulburat în tot sufletul meu și i-am strigat acestui predicator plin de viclesug să caute la epistola către Romani cap. 16 vers 17.

Apoi i-am spus că ei la prostime predică împărăția lui Dumnezeu și pe banii adunați dela noi își cumpără pământuri, haine bune și fac petreceri ascunse, cu mâncări și băuturi scumpe.

Așa m'am convins despre viclesugul și fățărnicia acestor oameni cari se numesc „pocăiți” dar cari fac lucrurile cele mai rele și umblă după averi și plăceri lumești. Și eu cu soția mea ne-am căit de rătăcirea noastră și cu ochii plini de lacrimi ne rugam lui Dumnezeu să ne ajute să ne întoarcem la biserică lui Cristos.

Am chemat la casa mea pe părintele nostru cel nou venit în sat, să sfințească casa și să ne primească în turma lui Cristos.

Vestea aceasta a trecut iute pe la toate casele și după câteva zile au venit la mine doi predicatori baptiști, ca să mă întărească în rătăcirea baptistă. Unul din ei fusese fochist la o mașină de treerat, iar al doilea Tanasie din Parța, fusese cupet de cal.

Oamenii spun că acești tălmăcitori de scripturi, sor pocăit pentru că nu le miroso bine lucrul.

Amândoi erau cu pălării verzi, cu papuci galbeni și cu cojoace de piele ca grofii. Erau rași proaspăt și cu mustățile răsucite.

La început m'am cam speriat de ei, dar văzând eu că ei nu seamănă a fi oameni cu evlavie, am intrat în vorbă la olaltă. Ei mă învățau pe mine, eu îl ispiteam pe ei, de flelel cum au ajuns la domni așa mari. Apoi au început să mă judece ca Pilat pe Domnul Cristos, iar eu le spuneam păcatele lor cele urâte. Și văzând ei că nu izbutesc să mă înduplece au zis să rămân cu ei că, mă vor face părtaș în tainele lor ascunse și voi primi plata lunară dela ei.

Ca răspuns la toate acestea, eu am deschis ușa și le-am arătat calea, apoi mi-am făcut semnul sf.

cruci, că am scăpat de rătăcire și am pus făgădaș înaintea lui Dumnezeu că voi fi toată viața fiu credincios al bisericii noastre românești. Iar acestea toate le-am scris ca din pățania mea să prindă în-vățături și alți creștini.

Moisă Neghis
locuitor în Bara

Pe frontul pastoral.

Într-o Duminică des de dimineață îmi bate ci-neva la ușă. Deschid, văd un om modest îmbrăcat pașd la față cu o înfățișare de maestru.

Îmi întinde un plic și tace.

Involuntar bag mâna în buzunar scotocind vreun ban, și întind omului care stă înaintea mea cu fața la pământ. Mare mi-a fost mirarea când întinzând banii, refuză să-i primească și îmi zice: „Părinte pentru altceva am venit la Dta! Vă rog cetiți scrisoarea mea”.

De o vreme încoaci ne-au năpădit pe la casă creștinii de tot felul, între ei mulți își întind câte o hârtie arătând că are autorizație de colectat, iar alții cari sunt muș: își întind câte un certificat și așteaptă dania.

Eu în bună credință că oaspele meu e muș, și că de aceia îmi întinde plicul, fără ca să mai citesc lam întins banii.

De rândul acesta m'am înșelat.

Lu-al scrisoarea. Îi poftesc să șadă și citesc. Iată conținutul ei: „Bunule duhovnic și mijlocitor între Dumnezeu și om! Cu umilință și cu inima înfrântă vin a mă ruga, privește-mă pe mine cela ce mă întorc dela fărâdălegile mele, ca și fiul cel rătăcit, voiesc a mă întoarce la pocăință, pentru că din gură nu le pot spune toate deaceia am intervenit a mai și scria parte din ele. Rătăcit fiind și înșelat într'al vrăjmașului lucruri și neștiind că pe ce cale umblu, m'am instrăinat de cruce și de părți din lucrurile D-zelești de 4 ani, iar acuma prin ispitele făcute de cătră vrăjmașul, am înțeles că pe ce cale rătăcesc. Și căindu-mă de cele făcute mă întorc iarăși la cele de mai na inte, dorind a mărturisi cele făcute poate cu știința sau neștiința cu lucrul sau cu gândul și a lua pedeapsa pentru fapte, pentru că să se șteargă din partea vrăjmașului cele ce am greșit.

Cu umilință și cu zdrobire de inimă din nou vin să vă rog și ca un duhovnic și servitor alui Cristos și D-zeu să'l rugăm să ne primească rugăciunile și să mă scape de sub puterea vrăjmașului. Ciriți Ioan”.

„Bine prietino, de ce lege te ții acum?”

„Am fost Părinte la Cluj mai mulți ani și am fost Student în Biblie, dar cunoscând viclesugul lor m'am lăpădat și de un an sunt înscris la comunitatea babbtistă. Dar vreau Părinte să mă întorc iar la legea străbună”.

Nu mă vezi cum sunt Părinte, de 2 săptămâni mă frământă un vis cludat, și n'am odihnă în sufletul meu și mă zbăteam nebun”. Am visat că eram într'o pădure mare și era cald. În depărtarea zării o poliană frumoasă și nu departe un izvor”.

„Deasupra izvorului era o cruce. Mă apropia-i de izvor și luând crucea o svârlii la pământ. În clipa aceasta izvorul a secat și buzele mele se fripsă de sete. Aiergal ca un nebun și nu departe zării altă poliană cu un izvor de apă limpede deasupra ei și alcea crucea..

„Deavolul și acum m'a îndemnat să smulg crucea din locul ei și să o arunc. Dar iată că un înger mă prinsă de mână și mă apropie de cruce și buzele mele fripte de sete le lipi de sf. Cruce și apa parcă se prefăcu în vin. Am băut și m'am stămpărat setea”.

„Părinte visul acesta e semnul lui Dzeu. De săptămâni de când am visat acest lucru nu mă pot liniști, până când nu mergi cu mine în Sf. Biserică să mă deslegi de păcate”.

Fața ofelită acestui tânăr ca de vreo 28 ani se lumină deodată și am plecat numai decât cu el la sf. Biserică, unde l-am făcut o rugăciune de desiegare și l'am uns cu Sf. Mir.

A asistat la sf. Liturghie cu atâta smerenie încât a atras atenția tuturor. După sf. Liturghie mi-a comunicat că dorește să se spovedească și să se împărtășească în Duminica viitoare.

Cu ce bucurie a primit sfaturile pe cari le-am dat în vederea acestui mare act, cu ce mulțumire a luat broșurile din biblioteca creștinului ortodox și alte scrieri contra sectarilor.

În Duminica viitoare la priceasnă spre mirarea enoriașilor Ioan Ciriți cu adâncă smerenie s'a apropiat de sf. Taină și, cu ochii lui trudiți, iarăși a început să licărească speranța creștină. Fața lui ofelită s'a luminat pe o clipă, și radia bucuria omului ușurat de un mare păcat.

La câteva săptămâni în tăcerea unei după amiezii I. Ciriți a condus la altar pe soția sa cu care trăi-se de câțiva ani nelegitimi, și având ca nunii pe Epitropii bisericii, s'a împlinit și aceasta ultimă îndatorire creștinească cununându-se.

Între timp au făcut examenul de maestru potcovar și s'a reangajat la armată plecând la un regiment din vechiul Regat. Ultimele cuvinte au fost: „Părinte am fost cantor bisericesc, de acum înainte iar voi intra în strană și voi lăuda pe Dzeu cu mai multă dragoste.

Timișoara, la 28 VII | 1928.

T. G.

40 ani dela hirotonirea într-un preot a proto-presbiterului militar. preot-major în retragere NICOLAE FIZEȘIANU

Acum în 18 Iulie a. c. s'au împlinit 40 ani, de când a fost consacrat într-un preot Prea Cucernicia Sa părintele protopop mil. preot-major pensionat *Nicolae Fizeșianu*, care în tot timpul, cât a servit ca preot militar de vocațiune în armata austro-ungară de odinioară, a fost fără îndoială un reprezentant demn al Bisericii și al preoției noastre ortodoxe române, împlinindu-și chemarea cu cea mai scrupuloasă conștiințiozitate, cu zel și devotament și apărând în cazuri date rezolut și cu toată energia independența preoției mil. ort. române față de tendințele de supremație ale preoției militare romano-catolice privilegiate, asupra preoților militari de altă confesiune: cred a nu abuza tocmai de bunăvoința M. On. Redacțiunii, când Vă rog respectuos, a publica în prețuita noastră revistă, „Biserica și Școala” unele date după modesta mea părere mai importante și de un interes mai deosebit din viața și activitatea pastorală a părintelui protopop, care la insistența mea a binevoit a-mi pune la dispoziție datele demne de remarcat și care de altcum în urma publicațiilor sale varii apărute în „Bis și Șc.” nu e tocmai de tot necunoscut înaintea On. Publicității al acestui prețuit organ de publicitate

Părintele protoprezbiter *Nicolae Fizeșianu* s'a născut din familie preotească la 23 Aug. v. 4 Sept. n. 1862 în comuna *Pesac*, județul *Timiș-Torontal*, unde venerabilul său tată, părintele *Andrei Fizeșianu* de pie memorie a servit 55 ani ca preot și unde locul lui îl îndeplinește astăzi cu vrednicie On. părinte *Victor Fizeșianu*, frateje mai mic al părintelui protopop militar

Clasele primare le-a făcut parte la școala conf. rom. din comuna natală, parte în *Timișoara* și în *Periam* la școlile comunale germane din acelea localități. Studiile gimnaziale, resp. liceele le-a absolvit la *Seghedin*, *Becicheredul mare*, *Arad* și *Beius* unde a prestat examenul de maturitate (baccalaureatul) cu succes obținând nota generală de „bene matur”. Studiile teologice le-a terminat în a. 1885 la institutul teologic de atunci în *Arad*, iar examenul de calificare preotească l-a prestat la 10—22 Martie 1886 înaintea comisiei examinatoare instituită de Ven. Cons. eparhial de asemenea cu bun succes calificat fiind pe temeiul acestui rezultat și cu considerare la pregătirile lui, științifice anterioare de apt pentru aplicare la vreuna din parohiile de cl. I-ă.

În anul 1888 devenind vacant postul de preot militar ort. rom. din circumscripția *Timișoara*, părintele protopop *Fizeșianu* ca absolvent de teologie a competat la acel post, la care recomandat și propus fiind de către P. Sf. Sa *Episcopul Aradului* de pe atunci *Ioan Meșianu* și hirotonit de către acesta la 2—14 Iulie 1888 de diacon iar în 5—17 Iulie al aceluiaș an într-un preot, cu ziua de 1 Sept. 1888 a fost numit de capelan militar, (rang de căpitan cl. II-a), la acest post prin decretul Ministerului de războiu ces. și reg. cu datul *Viena* la 16 August 1888. Nr. 5628.

În *Timișoara* părintele ppop *Fizeșianu* a stat peste 4 ani de zile, în care restimp s'a putut convinge de ajuns din statutele organice și din regulamentul de serviciu prescrie pentru clerul militar, cât de inferioară era poziția preoților mil. ort. precum și a celor de alte confesiuni față de preoții castrenși romano-catolici. cari aveau Consistorul lor campestru în *Viena* compus din episcopul militar, așa numit „Vicar-Apostolic campestru”, (rang de general), un Director cons. camp.

(rang de locotenent colonel) și doi secretari consistoriali-campestri unul în rang de major și celalalt în rang de căpitan cl. I-ă- iar pe lângă comandamentele corpurilor de armată era aplicat câte un paroh mil. (rang de maior, mai târziu avansați o parte din ei la rangul de loc. colonel) ajutat de câte unu sau doi capelani militari rom. cat. Parohul mil. r. c. era referent bisericesc al comandamentului respectiv nu numai în cauzele confesiunii sale proprii, ci totodată și în cele ale celelalte confesiuni, ceea ce constituia cu adevărat o nedreptate vădită. Parohul mil. rom. cat. din *Timișoara*, în baza poziției sale privilegiate, voia în tot chipul să-și aservească într-unu toate și pe părintele capelan mil. ort. *Fizeșianu* să dispună cu dânsul după plac, cum dispune bunăoară cu capelanii mil. rom. cat. avizați jurisdicțiunii sale canonice și militare-administrative și de aceea făcuse propunerea la comandamentul corpului de armată, ca acesta să deie ordin părintelui *Fizeșianu* a face servicii de scriitor în biroul oficiului parohial mil. rom. cat., care ordin s'a și dat de fapt sub Nr. 851 din 1 Febr. 1892.

Părintele *F.* însă convins de neameinicia și ilegalitatea respectivului ordin a remonst. at contra aceluia în modul cel mai hotărât și energic prin protestul său din 8 Febr. 1892 înaintat comandamentului corpului de armată și referindu-se la regulamentul preoților mil. în care nu se cuprinde nici o dispoziție în baza căreia l'ar fi putut obliga la asemenea servicii, a cerut absolvirea sa dela respectivul serviciu, ce i s'a impus pe nedrept accentuând în răspunsul său, că într-unu comandamentul corpului de armată din vre-o cauză sau considerațiune oarecare nu ar putea tranșa chestia în sfera proprie de competență într-un mod satisfăcător pentru Cuv. Sa, remonstrațiunea substernută să fie înaintată Ministerului de Războiu spre rezolvarea meritorică definitivă. La acest protest rezolut, sprijinit de motive temeinice, Comandamentul Corpului de Armată vrând nevând s'a văzut silit prin actul său Nr. 1362 din 18 Febr. 1892 a absolve fără amânare pe părintele capelan militar *Fizeșianu* dela serviciul de birou la care fusese îndatorat pe nedrept și în mod ilegal. Iată! în chipul acesta bărbătesc și neșovăitor a știut părintele capelan mil. *Fizeșianu* în circumscripția pastorală mil. *Timișoara* să apere și să salveze independența preotului mil. ort. atât pentru sine, cât și pentru succesori săi în oficiu față de tendințele de prepotență și de aservire ale parohului mil. rom. cat. ceea ce constituie fără îndoială un merit incontestabil al P. Cuv. Sale. Tot sub durata serviciului preotesco militar îndeplinit de părintele *Fizeșianu* dela 1 Sept. 1888 până la 1 Febr. 1893 în circumscripția *Timișoara*, când a administrat cele sacre și în garnizoana din *Arad* spre cea mai deplină îndeplinire nu numai autoritățile militare ci și a superiorității sale bisericești dovadă că la toată ocazia, când celebra S. Liturghie împreună totdeauna cu predică în catedrală pentru ostașii ort. români era poftit la masa ospitalieră a P. S. Sale *Episcopului Meșianu*, o distincțiune onorifică pentru dânsul P. Cuv. Sa studiind organizațiunea preoției castrense și văzând că în ce stare umilă și de aservire se află preoția mil. ortodoxă față de clerul mil. rom. cat. în toată privința privilegiată, în anul 1891 a înaintat Congresului nostru bisericesc-național întrunit în toamna aceluiaș an în *Sibiu* un memoriu, prin care a solicitat a se interveni la Ministerul de Războiu pentru sporirea posturilor de preoți mil. ortodoxi, cari se aflau în număr de tot disparent abia 9 înși *Români* și *Sârbi* la o altă și toți numai în rang de căpitan față de preoții mil. rom. cat. 114 la număr, mai departe a cere sistemizarea a unui post superior bis. ort. castrens de referent pe lângă Ministerul comun de războiu și a câte unui post de paroh militar-referent ort. rom. cu rangul de maior pe lângă respectivele comandamente ale corpurilor de armată și în fine a cere pe temeiul despărțirii ierarhice a Bisericii ort. ro-

mânc de către biserica ort. sârbească dispunzarea preoției militare ort. române dela păstoriarea ostașilor ort; de naționalitate sârbă.

Afară de aceasta acțiune P. Cuv. Sa s'a fost adreast pe timpul acela și către răposatul Dr. Iosif Gall, membru în casa magnaților a parlamentului ungar și către Dr. Georghu Serb, deputat dietal în Budapesta, ca aceștia în calitate lor de membri în delegațiunile austro-ungare, unde se puneau la cale trebile armatei comune ces. și reg. de pe vremuri, să sprijinească după putință și din a lor parte interesele binepricute ale preoției militare ort. române identice peste tot cu acelea ale Bisericii noastre drept măritoare, cece dânsii au și făcut, dar succesul obținut a fost de tot minimal.

Dela Timișoara părintele N. F. cu 1 Febr. 1893 a fost transferat în cercul pastoral castrens Sarajevo (Bosnia) cu sediul în Sarajevo. Transferarea aceasta neașteptată l-a atins neplăcut din cale afară, având a se îngriji de creșterea a 2 frățini minori ai săi, cari își făceau studiile în Timișoara, sub nemijlocita sa supraveghiere, pe cari acum trebuia săi părăsească așezându-i în casă străină.

Ei dar la miliție ordinul e ordin și în consecință părintele Fizeșianu vrând nevrând trebuia să-l execute prompt și și să-și ocupe noul său post fără amânare.

În vara aceluiaș an P. Cuv. s'a adresat prin fericitul său tată, părintele Andreiu, către P. S. Sa Episcopul Mețianu, care avea să călătorească la Viena, cu respectuasa rugare, să întrevină la Ministerul comun de războiu pentru a-l transfera îndărăt la Timișoara din motivele și cauzele arătate mai sus.

La scrisoarea părintelui Fizeșianu P. S. Sa i-a răspuns prin epistola Sa din 4-16 Aug. 1893, prin care între altele i-a comunicat următoarele: „Că succede-mi va ori nu, nu pot ști nainte, una însă tot sper să-mi succeadă, de a recomanda pe Nicolae de un preot demn și cu totul dedicat chemării Sale ceace tot va avea bunele sale rezultate.”

Trnsferarea îndărăt la Timișoara atât de mult dorită pe lângă toată întrevinerea P. S. Sale la locurile mai înalte nu s'a putut exopera, dar părintele N. F. a avut cel puțin satisfacția și mângâierea linișitoare că șeful său bisericesc l-a apreciat cu cuvinte atât de frumoase și elogioase

În Sarajevo P. Cuv. Sa a stat 4 ani de zile păstorind pe ostașii ort. români din Bosnia, Herțegovina și pe cei din „sandjacul” (provincia) Novibazar, în care provincie se aflau prin localități garnizoane austro-ungare și turcești, cercetându-și credincioșii conform ordinului comandantului de armată de 4 ori la an și îndemnându-i totdeauna cu stăruință la îndeplinirea conștientoasă a datorințelor lor creștine și militare și în acelaș timp ținând mereu trează în inimile lor conștiința națională de buni români, căci propriaminte principiul car dinal de care era condus părintele N. Fizeșianu sub toată durata serviciului său de preot militar activ a fost, să facă din credincioșii săi: creștini adevărați, ostași viteji și Români buni.

Țin să amintesc la locul acesta, că preoții militari erau înzestrați fiecarele din partea erarului militar cu o așa numită „capelă campestră” (un fel de altar portativ) ce conținea toate obiectele sacre, antimisul, ornatele și rechizitele necesare pentru oficierea serviciului divin, care astfel se putea ținea și sub cerul liber ori în vre-un local din cazarmele militare, părintele protopop însă în toate garnizoanele din provinciile ocupate (Bosnia și Herțegovina,) pe unde se aflau biserici ort. sârbești prefera mai bucuros a celebra Sf. Liturghie în respectivele biserici, unde sufletele sunt mai predispuse spre rugăciune și evlavie decât în cazarmele profane și de aceea în scopul acesta posedând cât de cât și limba sârbească se pune de regulă în contract cu preoții sârbi din acelea localități solicitându-le

învoirea pentru de a putea celebra serviciul divin în biserică pe care apoi cei mai mulți-i-o și puneau cu toată bunăvoința și prevenirea la dispoziție. S'a întâmplat însă-după cum mi-a istorisit părintele protopop că în orașelul Konjica din Bosnia, protopopul sârbesc la prima ocaziune, când părintele F. și a făcut reveriența la dânsul, care deși la primit cu toată afabilitatea, totuș nu i-a dat voie să servească în biserică pe motiv, că dânsul, nu e convins dacă Cuv. Sa este de fapt preot ortodox cu toate că i-s'a prezentat ca atare. Provoacăndu-se părintele Fizeșianu la autoritatea militară din localitate, că aceea poate documenta imediat caracterul său ortodox, protopopul sârbesc i-a reflectat simplamente, cumcă dânsul nu dă „absolut” nimic (ipsisima verba) pe toate adeverințele comandamentelor austriace ci exclusiv numai pe o imputernicire emanată dela autoritatea sa eclesiastică superioară. Părintele capelan militar Fizeșianu ținând cont de aceasta împrejurare, la a doua ocaziune apoi s'a prezentat la acelaș protopop cu un act oficios liberat de către Insuși I. P. Sf. Metropolit ort. Sârbesc din Sarajevo prin care preoția submanuată a fost recercată de a pune preotului militar ort. rom. Fizeșianu biserica la dispoziție în cazuri date și atunci numai decât i-s'a dat voie Sf. Sale de a celebra Liturghia în biserică unde veniseră și respectivul protopop pecum și alți intelectuali sârbi din acea localitate spre a asista la serviciul divin oficiat în limba română, a cărei accente dulci până atunci încă nu răsunaseră între păreții acelei biserici. Un asemenea caz i-s'a mai întâmplat părintelui Fizeșianu și în Mostar, capitala Herțegovinei de atunci, unde Metropolitul sârbesc de acolo, numai după ce la supus unui formal examen canonic ispitindu-i credința despre purcederea Duhului Sfânt ș. a și după ce astfel s'a convins pe deplin de ortodoxia Cuv. Sale, i-a dat voie a celebra Sft. Liturgie în catedrala metropolitană sârbească, la care a ținut să asiste și I. P. Sf. Sa dimpreună cu demnitarii bis. din Consistor p-ntru care rară onoare părintele Fizeșianu în audiența, ce i-s'a acordat imediat după Sf. Liturghie, e exprimat apoi I. Preasfințitul Metropolit c. a. mai adâncă și mai respectuasă mulțumită fiiască, iar I. P. S. Sa la rândul său a lăudat pe părintele Fizeșianu pentru zelul său pastoral, ce-l desvoaltă într-o împlinirea misiunii sale sacre

Din aceste două cazuri concrete reproduse mai sus se poate vedea lămurit, că cu câtă țărle și jalusie chiar ține preoția sârbească din Bosnia și Herțegovina la caracterul său pravoslavnic, ceace natural, că îi poate servi numai spre laudă și recunoștință pin partea noastră

Dela Sarajevo P. Cuv. Sa în urma multor și obositoarelor sale călătorii misionare executate unce cu trenul, iar pe cele mai multe cu poșta militară - un vehicul destul de primitiv - ba încă și călare și chiar și iarna când era zăpada de 2 metri de înaltă, peste dealuri și peste munți la garnizoanele de cordon situate la frontiera Bosniei spre Montenegro alterându-i-se sănătatea între astfel de împrejurări grele, la cererea proprie a fost permutat cu 1 Aug. 1906 la Brașov, în care garnizoană cu 1 Noemvrie a aceluiaș an a fost promovat de către Ministerul de războiu la gradul de capelan mil. cl. I. (rang de căpitan cl. I) iar prin decretul Nr. 8367 data Arad, la 14/26 Noemvrie 1908 al P. S. Sale părintelui Episcop Mețianu, după un serviciu conștientos de 10 ani îndeplinit cu zel nobosit și devotament, la propunerea și recomandarea P. O. D. Ioan Petrică, protopopul Brașovului de fericită aducere aminte, distins cu dreptul de a purta brâu roșu.

La 6/18 Martie 1899 cu ocaziunea înstălării Arhiepiscopului și Metropolitului Ioan Mețianu, părintele Nicolae Fizeșianu a ținut să fie reprezentată la acel act festiv și preoția milit. ort. română, a cărei deputațiune a condus-o P. Cuv. Sa la recepțiune depunând omagiile acestei preoții la picioarele I. P. S. Sale, care plăcut atins de această atențiune

le-a mulțumit cu cuvinte frumoase dându-le încă și mai multe sfaturi părințești și bine voitoare cu privire la chipul și felul împlinirii datorințelor lor față de ceice le sunt incredințați spre păstorire și căutând prin purtarea lor a-si câștiga simpatia în mijlocul statului ofițeresc și a ridica vaza bisericii, pe care o reprezintă în armată ș a ș. a.

Prezentarea deputațiunii preoțimei militare la actul de instalare și la recepțiune a făcut peste tot o vădită bună impresiune la toată lumea românească intelectuală, ce s'a fost adunat cu acea ocaziune în S. biu.

În anul următor P. C. S. părintele N. Fizeșanu văzând că Ministerul comun de războiu, influențat în afacerile de organizațiune ale clerului militar de către Consistorul campestru rom. cat pe lângă toată intervenirea P. Ven. nostru Consistor metropolitan și a celor doi domni amintiți mai sus ca membrii ai delegațiunilor austro-ungare dela anul 1892, când făcuse numai atâta concesiune preoțimei mil ort. că a scos-o de sub influința vicariatului apostolic campestru și instituiind abia un singur post de protopop cu rang de major pe seama acelea se desinteresează cu totul de o organizație mai corespunzătoare pentru dânsa, în numele acestei preoțimi după un studiu aprofundat a înaintat un al doilea memorandum Congresului nostru național bisericesc ținut în Oct 1900 la Sibiu sub prezidența fericitului Metropolit I. Meșianu. În acest memorandum publicat la loc de frunte în Telegraful Român No. 96 din 26 Aug. (11 Sept.) și 31 Aug. (13 Sept.) 1900 și apreciat de Redacțiune în articolul de fond ca introducere la acel memoriu în mod elogios, zicând că e un „*memorial demn*”, „*compus în cunoștință de cauză și insuflat de o caldă dragoste către Biserica ortodoxă*”, au fost expuse în detaliu toate gravaminele și dezideratele preoțimei militare ortodoxe române recunoscute și de Redacțiunea amintitei reviste de juste și întemeiate și astfel de demne de considerare din partea Congresului nostru național bisericesc. Acest memoriu a fost discutat în cursul sesiunii congresuale cu cea mai mare bunăvoință și cu cel mai viu interes, iar în consecință cauza s'a incredințat P. Ven. Consistor Metropolitan spre afacere ulterioară. Acest for suprem bisericesc de pe atunci a intervenit apoi cu toată autoritatea, de care a dispus, la Ministerul comun de războiu din Viena pentru delăturarea doleanțelor și încuviințarea postulatelor juste ale preoțimei militare ort. române.

Grăție intervenirii a doua a P. Ven. Consistor Mitrop. la susnumitu Minister, pe lângă micile ameliorări acordate în anul 1892, despre cari s'a făcut amintirea mai sus, s'a operat crearea la anul 1905 încă a unui post de protopop militar ort precum admiterea și a preoților căsătoriți la posturile de preoți castrenși, cari mai înainte se îndeplineau numai prin preoți celibi, văduvi, ori prin călugări; mai multe desiderate de importanță capitală însă au rămas și pe mai departe ignorate și nesatisfăcute de către cei în drept.

Iată, acestea au fost succesele modeste, dar pentru împrejurările de atunci, cari pentru Biserica și neamul nostru numai prielnice nu erau, destul de însemnate obținute de P. Ven. Consistor Metropolitan, la realizarea cărora părintele protopop Fizeșanu a fost fericit de a fi contribuit în oarecare măsură și dânsul dând factorilor competenți prin memoriile înaintate informațiile de lipsă.

Prin Preainalta rezoluțiune a Maj. Sale ces și apostolică reg. din 26 Aprilie 1908 comunicată P. C. Sale prin decretul Ministerului comun de războiu ddo 27 al acelei luni, No. 3673 *părintele Nicolae Fizeșanu*, după un serviciu conștiințos și neîntrerupt de 20 ani a fost numit, respective înaintat cu 1 Ma-u 1908, de *protopresbiter campestru* (rang de major) ces- și reg. greco-oriental, (numirea confesiunii noastre de pe atunci), iar la 27 Sept. (10 Oct.) 1908 hiro-

tesit după rânduiala Bisericii noastre întru protopop de către P. S. S. Episcopul Aradului *Ioan I. Papp* de pie memorie, precum se confirmă aceasta din singhelia de protopresbiter No. 6079 ddo Arad la 30 Sept. (12 Oct.) 1909.

În această calitate fără atribuțiuni mai înalte, părintele protopop N. Fizeșanu a servit încă oca. 4 ani, sub care restimp a fost însărcinat și cu propunerea religieiunei elevilor gr. ort. dela școala reală Mil. Luft. din Târgul Mureș. În scopul acesta P. Cuv. Sa avea să călătorească de 4 ori pe an dela Brașov la Târgu-Mureș și văzând că elevii de celelalte confesiuni dela institutul respectiv se împărtășesc sistematic, în toată săptămâna de 2 ori de instrucțiunea religioasă (pentru romano-catolici era chiar sestemizat și un post permanent de profesor de religione), a subșternut pe cale oficioasă Ministerului de Războiu o reprezentațiune bine motivată, arătând absoluta insuficiență a predării numai de două ori la an a religiei pe seama elevilor gr. ort., căci în celelalte două rânduri, când avea să călătorească părintele protopop la Târgu-Mureș, trebuia să țină cu elevii ort. examenul semestral respective pe cel final, a cerut cu toată înzistența, că dacă eventual din cauze economice nu s'ar admite, ca dânsul să călătorească cel puțin odată pe lună la T.-M. pentru propunerea mai intensivă a religieiunei, temelia cea mai solidă a instrucțiunii și educațiunii peste tot prin care singur numai se pot crește bărbați întregi și cu caracter firm, atunci să se incredințeze cu propunerea regulată a studiului religieiunei religieiunei părintele protopop ort. rom. Ștefan Rusu din localitate, care pentru neînsemnata sumă de 400 Cor. anual era aplicat să se angajeze la aceasta Ministerul de Războiu însă a ignorat cu dosăvârșire reprezentația, respective propunerea făcută cu cea mai bună intențiune de către părintele protopop Fizeșanu în meritul acestei cauze.

Iată și din cazul acesta bunăvoință (?) foastelor cercuri conducătoare austriace ale armatei comune de odinioară manifestată față de interesele Bisericii noastre ort. române! Halal de o așa bunăvoință!

Zdruncinându-i-se tot mai mult starea debilă sanitară, la care i-s'a adăugat încă și defectul auzului, părintele protopop *Fizeșanu*, în urma superarbitriții sale din Oct. 1911, a fost penzionat cu 1 Februarie 1912, conform rezoluțiunii Prea-înalte din 19 Ian. 1912 Sect. 9. No. 761 dela 21 Ian. 1912, prin care s'a dispus a-i-se exprima „*Recunoștința Preainaltă*”, pentru serviciile prestate în armată, conferindu-i-se drept semn vizibil al acestei recunoștințe „*Medalia de bronz pentru merite așa numită „Signum Laudis*”. (Vezi Mon. Of. al armatei No. 4 din 29 Ian. 1912).

Iată, în felul acesta a fost răsplătit dela locul cel mai înalt părintele protopop militar Nicolae Fizeșanu după o muncă intensă și acțiune neobosită, plină de zel, dezvoltată în modesta sa sferă de competență timp de 24 ani.

Împăcat în conștiința sa că și-a împlinit datoria totdeauna cu cumpătate și mângâiat în sufletul său, că activitatea sa pastorală a fost favorabil apreciată și recunoscută atât din partea forurilor mai înalte bisericești, cât și acelor militare, P. C. Sa imediat după superarbitrare — cu învoirea prealabilă a autorității sale militare superioare — a părăsit postul său din Brașov și a venit la Sănnicolaul-mare lângă rudele sale apropiate, unde s'a stabilit definitiv.

Redacțiunea ziarului: „*Gazeta Transilvaăia*” în care a apărut mai multe predici militare de ale părintelui protopop Fizeșanu în No. 18 din 24 Ian. (6 Febr.) 1912 al acestui ziar, din prilejul pensionării P. On. Domn. Sale, luase o notiță mai lungă schițând în liniamente generale activitatea pastorală și succesele obținute de P. Cuv. Sa în cursul serviciului s'u activ și a accentuat, că P. C. S. s'a bucurat în Brașov, — ultima sa garnizoană, în care petrecuse timp de 15 ani — de simpatii generale.

În Oct. a. c. se împlinesc 17 ani de când P. C. S. petrece ca pensionar de Stat în Sănnicolaul-mare, unde în cursul acestui interval de timp, întru cât l-au slujit puterile debilitate în urma defectelor sale corporale și a deselor agravări a stării sale sanitare mereu suferinde, a pontificat mai de multe ori în sărbătorile mari la serviciile divine oficiate în biserica noastră pe lângă asistența preoției din loc, ținând în vre-o 2—3 rânduri chiar și câte o predică bineșimțită, rostită cu însuflețire și ascultată cu atențiune încordată de către credincioșii evlavioși. În anul crâncenului războia mondial părintele protopop Fizeșianu a exoperat de seama multor fii de țărani de aici și din jur, cari își făceau greul serviciu militar pe diferite fronturi inamice, pe lângă taxe de tot minimale, ba multora mai sărmani chiar și fără vre-o retribuție, concedii pe mai multe săptămâni, și în chipul acesta, precum și prin firea sa blândă și modestă, ținută corectă, și purtare prevenitoare și afabilă față de toată lumea, P. Cuv. Sa și-a câștigat și în comuna noastră poliglotă stima generală și simpatia tuturor oamenilor de bine fără deosebire de neam și lege.

Despre activitatea publicistică-literară dezvoltată de P. Cuv. Sa părintele Fizeșianu, cred că nu e nevoie să amintesc mai pe larg, căci On. cititori a prețuitei noastre reviste: „Bis. și Școala“ de sigur că nu au trecut cu vederea articolii săi publicați în această revistă, prin care a solicitat în repetiție rânduri în modul cel mai altruist și desinteresat o retribuțiune materială mai corespunzătoare între actualele grele împrejurări de existență pe seama preoției noastre deia sate din partea comunelor bis., apoi mai mulți articoli interesanți pe cari i-a tradus din foile străine, încă vor fi tras atențiunea multora asupra acelor publicațiuni.

Am ținut mult On. Redacțiunii să Vă relatez despre toate acestea ca aprecierile mele sincere de mai sus, să servească părintelui protopop Fizeșianu, acum când se împlinesc 40 de ani dela hirotonirea Sa într'un preot, ca un pr.nos modest de recunoștință și de o satisfacție binemeritată și de o mângăere oarecare pentru chipul și felul cum a înțeles P. Cuv. Sa să-și facă datoria în cadrele armatei austro-ungare de pe vremuri, ca preot și ca român.

Dee bunul D-ezeu, ca restul zilelor sale, ce doresc din inimă să fie încă numeroase, să le petreacă în pace, cu bine și cu sănătate spre a se putea bucura până la cele mai adânci bătrânețe de progresul și prosperarea neamului nostru românesc întregit dintre hotarele României Mari de astăzi, a cărei realizare i-a fost dat de Provedința divină și P. Cuv. Sale să o ajungă!

Sănnicolaul-mare, 1 Iulie 1928.

Ioan Popovici,
paroh ort. român.

Peterinajul la Ierusalim.

Comunicăm următoarele celor interesați:

A. Împreună cu prietenii și cunoscuții noștri din America proiectaserăm pentru toamna asta — *O noaună călătorie în Orient*: (St. Munte Athos, Grecia Palestina și Egipt). Dar în ultimul moment primim știri precise (dela prietenii noștri români-americieni), în care ni se comunică că *vaporul* lor „Mislunea“ în ultima călătorie în *extremul Orient* a fost rău *avariat* [și *prădat*] de către *pirații malaesi din Mediterana Asiatică*. Acum vaporul se află în reparație, așa că *peterinajul* — proiectat de noi — *se amână* (de la sine) *pentru toamna viitoare*.

*) B. Totodată aflând că P. S. Dr. Grigorie Comșa, Episcopul Aradului a proiectat un asemenea *peterinaj pentru toamna aceasta*, rugăm mult pe amatorii și prietenii noștri (cari urmau să plece cu noi la *locurile sfinte*) să se înscrie cât de *urgent* posibil la Prea Sf. Dr. Grigorie Comșa, Episcopul Aradului (sau la P. Cuv. Arhim. Morușca, dela Sfta. Mănăstire Bodrog, jud. Timiș).

C. După scrisorile primite de noi din Ierusalim *toți închinătorii* după dorința Sanctității Sale Patriarhului Demian I. ar trebui să sosească în Ierusalim la *sărbătoarea Sf. Cruci* [și-a cum a sosit în 1925 l. P. S. Mitrop. Băian al Ardealului cu 200 de închinători].

D. Totodată mulțumim și binevoitorilor cunoscuți [d-nii M. Caralli, Epifanos A. Makromihalls, Mossalii] (în Ierusalim) Ignaty Iacob [Cairo] și Bordeania [Alexandria Egiptului,] cari ni-au promis tot concursul D-lor [transport găzduire pe acolo, etc. Pelerinii cari vor pleca să aibă în cel de mai sus toată încrederea pentru că *D-lor posedă nenumărate certificate de conduită* din partea celor mai înalte personalități din țara noastră cât și din străinătate, *certificate văzute* — oarecând — și de noi.

E. Pe toți închinătorii — care vor pleca cu P. S. Episcop al Aradului, *Domnul să-i călăuzească în călătoria lor creștinească*.

În numele comitetului:

Preot-hagiu Grigorie D. Cruceanu.

Doctorand în Teologie Directorul „Seminarului Monahal“ Parohiul Bisericii Cernica, Ilfov, România.

Nota Redacției.

*) Pentru diferite motive este amânat și pelerinajul ce-l va conduce P. S. Sa Episcopul nostru Grigorie.

Rugăciunea de ajutor.

PSALMUL 27.

Către tine, Doamne.

Strig ne-încet

Cerescul tău nume

Fie laudat!

Doamne a ta milă

Nu o depărtă

Și în groapa morței

Nu mă aruncă.

Tu ascultă-mi, Doamne,

Ruga ce-ți înalț,

Scapă-mă de rele

Cu puternic braț.

Nu mă lăsă, Doamne,

Între păcătoși,

Nici ca să fiu pradă

Celor ticăloși.

Celor răi plătește

După fapta lor;

*Răsplata lor fie,
Foc îngrozitor.*

*Lauda 'ta, Doamne,
Mare-i pe pământ,
Cerescul tău nume
Rămâne 'n veci sfânt.*

*Tu imi ești scăpare
Scut întăritor,
Și'n a mea viață
Imi ești ajutor.*

*Mântuește, Doamne,
Pe poporul tău
Bine-cuvintează'l
Apără'l de rău.*

După original de:

Peot hagiu Grivas D. Cruceanu
Doctorand în teologie și litere.
Directorul „Seminariului Monahal”
Cernica-Ilfov.

Datoriile României față de Franța

Guvernul român luase împrumut, pentru război, dela Franța 961.551.212 franci aur.

Acest ajutor al Franței a fost de lipsă în momentul în care România a intrat în război alături de Franța. Mai mult, după pacea separată dela București, guvernul a avut nevoie de bani pentru aprovizionarea populației, pentru ajutorarea prizonierilor de război și a refugiaților, pentru asigurarea diferitelor cheltuieli de război.

România a fost credincioasă Franței și antantei până cel din urmă moment. Guvernul francez având înțelesuri cu guvernul român a socotit că este cu cale să facă o faptă frumoasă față de o țară prietenă a cărei intervenție în cursul războiului a contribuit la Victoria finală.

De aceea guvernul francez a făcut o invoială cu guvernul român, la 28 Martie 1928, că Franța iartă României suma de 434.045.509 franci aur, rămânând astfel România cu o datorie rotundă de 525.000.000 franci față de Franța.

România va plăti această datorie în vreme de 60 ani.

Pentru regularea acestei datorii, România se angajează să plătească și Franța primește următoarele:

Pentru anul 1928, 1.261.000 franci aur; 1929, 2.522.000 franci aur; 1930, 3.783.000 franci aur; 1931, 5.044.000 franci aur, pentru anii 1932 la 1936 6.305.000 franci aur, 1937 la 1942, 6.935.500 franci aur, 1943 la 1946, 8.278.200 franci aur, 1947 la 1968, 15.051.300 franci aur, 1969 | 1989, 22.576.950 franci aur.

Plățile de mai sus se vor face la 1 Martie și la 1 Septembrie al fiecărui an. Plata primă va trebui să fie în întregime la 1 Noiembrie 1928.

Vărsămintele se vor face în monedă franceză la Casa Centrală a Tezaurului Public, la Paris.

Guvernul francez spune mai degarte, că dacă America și Anglia vor scădea din datoriile de război ale Franței, atunci Franța va ierta României alte sume de bani din datoria de mai sus.

Invoiala aceasta a fost adusă în săptămâna trecută în parlamentul francez, care a votat-o su unanimitate și cu mare însuflețire.

No. 209 Iulie 27 | 1928.

Patriarhia Română.

Internatul Teologic din București.

Pentru anul școlar 1928—29 sunt vacanțe 30 Burse (întreținere completă) la Internatul Teologic din București Str. Radu—Vodă No. 24 bis.

Bursele se acordă prin concurs, care se va ține între 10—15 Octombrie, din materiile școlii care au terminat-o candidații. —

Pentru admiterea la concurs se cer actele următoare:

1. Diploma de Seminar sau de bacalaureat (secția clasică)
2. Dovada de înscriere la Facultatea Teologică din București.
3. Certificat de bună purtare dela preotul din localitate
4. Certificat de avere a părinților și numărul copiilor.
5. Certificat de botez pentru cei cari vin cu diplomă de bacalaureat.
6. Declarație autentică, cuprinzând angajamentul candidaților de a se hirotonisi cel mult în 5 ani dela obținerea licenței. În caz contrar urmând să restituie Patriarhiei cheltuielile avute cu întreținerea lui în Internat. Cheltuielile vor fi restituite și în cazul, că bursierul părăsește Internatul din orice motive, în cursul celor 4 ani de studii.

Studentii admiși nu vor putea avea nici un fel de funcție retribuită.

Cererile pentru înscriere la concurs, însoțite de actele menționate, vor fi înaintate Direcțiunii Internatului Teologic până la 15 Septembrie.

Diracțiunea,

Incunoștințare.

Se aduce la cunoștință, că la școala normală de stat pentru băieți din Arad sunt vacante pentru anul școlar 1928-1929, următoarele locuri de bursă și solve:

La clasa I-a	50 burse și 10 solva
" " II-a	18 " — "
" " III-a	5 " 3 "
" " IV-a	1 " 1 "
" " V-a	3 " — "
" " VI-A	12 " 7 "
" " VI-B	37 " — "
" " VII-a	36 " 2 "

1- Pentru înscrierea la concursul de admitere în școlile normale, se cere pentru clasa I-a adeverința de absolvire a primelor patru clase primare. Adeverința va purta pe lângă număr și sigilul oficial al școlii și data eliberării, specificându-se totodată și anul când candidatul a absolvit cele patru clase primare. Aspiranții la locurile vacante din celelalte clase vor prezenta la înscriere, certificatul de absolvirea clasei I, II sau a III-a gimnazială, pentru clasele, II III-a IV-a normală.

2 Concurenții vor trebui să aibă vârsta între 12—15 ani împliniți pentru clasa I-a, sau un an în plus, pentru fiecare din celelalte clase.

3. Înscrierile se fac la Direcțiunea școlii (la Paviliioanele din Gai) cel mai târziu, cu 5 zile înainte de data concursului.

Pentru admitere și examinare, candidații nu vor fi semnate totdeauna de către reprezentantul legal al copilului (tată, mamă, tutore) cu arătarea profesiei și locuinței subscritorului (câșun comună județ). În cerere se va arăta dacă candidatul aspiră la ocuparea unui loc de bursă sau solvă.

Candidații vor anexa la cerere, pe lângă cele mai sus arătate, următoarele acte:

- Buletinul sau extras de naștere.
- Act de vaccinare
- Certificat de bună purtare pe hârtie netimbrată, din partea direcțiunii școlii unde a urmat;
- Un certificat dela primărie, prin care să se facă dovada că, copilul e fiu de cetățean român;
- Un certificat al percepătorului fiscal respectiv, prin care să se arate amănunțit dările ce le plătește reprezentantul legal al copilului, către Stat, județ și comună.

Acest certificat va fi vizat de administrația financiară.

- Un certificat al primăriei locale prin care să arate amănunț: numărul copiilor și vârsta fiecăruia, cum și averea pe care o posedă reprezentantul legal al copilului;
- un certificat dela primărie sau autoritatea la care servește sau a servit părintele copilului, dacă e funcționar de Stat, județ sau comună: în acest certificat se va arăta serviciile civile sau militare aduse Statului și anii serviți.

h) Un certificat dela preotul comunal de religia părinților

4 Examenul va consta din 2 probe: una scrisă și alta orală. La aceste probe vor fi admisi toți candidații dovediți apți la vizita medicală și care au și auz muzical.

Pentru aspiranții la locurile vacante dela clasa I-a proba scrisă va cuprinde: la aritmetică, o problemă de puterea clasei a IV-a primară la română, scriere după dictare, o narațiune sau o descriere.

Pentru aspiranții la locurile vacante din clasele II, III și IV-a vor fi probe scrise din I română, aritmetică și istoria românilor, din programa de gimnaziu a ultimei clase absolvite. La clas IV-a va fi o probă scrisă și la caligrafie cu scriere rondă și cursivă.

Probe orale se vor da :

Pentru candidații la locurile vacante din clasa I-a din limba română (citire, analiză) aritmetică, istorie și geografie (a țării).

Pentru candidații la locurile vacante din clasele II, III IV, din I. română, aritmetica geometrie istorie, geografie și științe adică; la clasa I-a pentru a II-a zoologia; la II-a pentru a III-a botanica și chimia; la clasa III-a pentru a IV științele fizico- naturale

Concursul pentru toate clasele începe în ziua de 10 Septembrie a. c. orele 8 a. m. în localul școlii normale de stat pentru băieți Arad-Gai. Înscrierile încep la 15 Iulie a. c. și se închid în ziua de 5 Septembrie a. c. După această dată orice înscriere va fi refuzată

Petiționarii (tată, mamă sau tutore legal) vor supraveghea ca actele ce le prezintă pentru înscriere să cuprindă toate datele cerute, fiind întru totul în conformitate cu instrucțiunile de față. Lipsa unuia din actele necesare înscrierii, prezentat nici chiar până în ziua de 5 Septembrie, va atrage cu sine eliminarea candidatului dela concurs

Orice alte informațiuni se primesc zilnic la cancelaria școlii între orele 9—1 a. m.

Arad, la 14 Iulie 1928.

Director
Ștefan Ciuceanu

Licitație minuendă.

Pentru zidirea unei biserici noui de piatră în comuna bis. Sârbi județul Arad protopopiatul Hălmașgiului, în baza Planului și Devizului primit de corporațiile par. și aprobate de v. Consiliu eparhial ort. rom. din Arad cu Nr. 3543—1928. se publică licitație minuendă verbală, ce se va ține în școala primară din sârbi în ziua de Mercuri 8 August a. c. orele 2 d. m. pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul de strigare este suma de 482.987 Lei câtră care comuna bisericească dă numai piatra trebuincioasă adusă deja la fața locului.

2. Amatorii licitanți înainte de începerea licitației verbale vor avea să depună un vadiu de garanță 10% din prețul strigării în numerar ori în libel de depunere dela vreo bancă solidă.

3. La licitație nu pot lua parte numai arhitecții, ori maeștrii zidarilor diplomați cari au autorizare și a zidirii de case cu etaj.

4. Toate lucrările zidirii se vor da în întreprindere numai unul maeștru întreprinzător diplomat.

5. Celelalte condiții generale, precum și Planul și Devizul se pot vedea și studia până în ziua licitației în orele oficiale, la oficiul protopopesc din Hălmașgiu resp. la oficiul par. din Sârbi.

6. Comuna bis. își susține dreptul de a da lucrările după rezultatul licitației publice de minuenda aceluia dintre oferați în cari va avea mai încredere și siguranță.

7. Participanții la licitație nu pot sub niciun titlu să-și compute spese ori diurne față de comuna bis. pentru participare.

8. Intreprinzătorul asupra căruia va rămâne executarea lucrărilor, legându-se cu dânsul contract în regulă va avea să restituie comunei bis. spesele avute cu confecționarea Planului și a devizului.

Din ședința consiliului par. din Sârbi de la 27 Iulie 1928.

Ioan Mizeș
adm. p. președ.

Cornel Lazăr
protopop.

Licitațiune minuendă.

În baza planului aprobat de Veneratul Consiliu Eparhial din Arad sub Nr. 3757 | 1928, pentru repararea externă a edificiului bisericii ort. rom. din Șelțin—lucrări de zidărit și tinichigiu—precum și pentru pictarea internă a bisericii, se publică concurs pe Duminică în 12 August oarele 11 a. m. în localul școlii—de lângă sf. bis. Licitația se ține cu oferte în scris. La lucrările de zugrăvire a pereților și pictare pot concura numai acei specialiști cari au autorizație dela Min. Cultelor Comisiunea Monumentelor istorice.

Planul și condițiunile de licitație nu se restituie.

Comuna bisericăască își rezervă dreptul de a încredința executarea lucrărilor aceluia care prezintă mai multă garanță de executare.

Cu ocaziunea licitației se va depune o garanță de 10% a prețului lucrărilor.

Ședința la 23 Iulie 1928.

Consiliul parohial ort. rom.

Aviz.

Conducătorii oficiilor parohiale sunt pofuți ca pe baza preliminarilor parohiale să trimită la cassa vener. Consistor cu posibilă urgență, toate contribuțiile eparhiale, căci și Vener. Consistor are să facă față multor îndatoriri de ordin financiar.

Licitație minuendă.

Pentru renovarea internă și externă, precum și pictarea zugrăvirea bisericii ort. rom. din Halmagiu județul Arad. în baza Planului deviz aprobat de către v. Consiliu eparhial din Arad Nr. 3473 | 1928 se publică licitație minuendă verbală pe ziua de 15 August a. c. oarele 11 în școala primară de stat din loc pe lângă următoarele condițiuni:

1. Prețul de strigare Lei 335.547. 2. Licitanții trebuie să corespundă prescrierilor din Statutele județene edilice și va trebui să angajeze pentru renevierea picturii bisericii icoanelor s. numai specialist care posedă autorizație dela Ministrul Cultelor și Artelor Comisiunea monumentelor istorice. 3. La începerea licitației amatorii vor depune 10% vadu în numerar ori în bile de depunere în suma corespunzătoare. 4. Plan-devizul și celelalte condiții de licitație se pot vedea la oficiul protopopesic în Halmagiu a. c. Consiliul par. își rezervă dreptul să deie în întreprindere spre executare aceluia reflectant în care va avea mai mare încredere. Licitanții nu pot pretinde niciun fel de spese ori diurn pentru participare la licitație.

Halmagiu 9 Iulie 1928.

C. Lazăr protopop
preș. cons. paroh.

Poșta Redacției.

P. C. protopop militar I. Hociota. Mulțumim, suntem bine. Încă nu am luat concediu; poate în August. Mai scrie la revista noastră.

Părintele Chebeleu. Ca toți ziaristii și noi avem ambiția să nu reproducem articole din alte ziare, ci să dăm material nou.

T. Golumba. Cu plăcere publicăm materialul venit din Bănat. Scrie-ne mai des.

INFORMAȚIUNI.

Personale. Luni în 30 Iulie a. c. P. S. Sa Episcopul nostru Dr. Grigorie Gh. Comșa a plecat pentru 30 de zile la băile Borsec, să se recreeze. P. S. Sa este însoțit de I. P. C. Sa Arhimandritul Dr. Iustin Suciu.

Duminică în 29 Iulie s'a efectuat prin protolereul Tr. Vățanu alegerea de preot în comuna Pecica, parohia vacantă prin renunțarea preot. Dr. I. Felea. Dintre o recurenți a înfrunit majoritatea voturilor 228 preotul din Balinț Nicolae Ardelean.

Sfințiri de preoți. P. S. Sa părintele Episcop Grigorie a împărtășit Duminică în 29 Iulie a. c. darul preoției lui Sabin Bursaș capelan preotesc în parohia Agriș protopopiatul Șiriel.

Luni în 30 Iulie a fost hirotonit întru preot contabilul dela L. Brăria Diecezană, Gheorghe Popa, pentru a păstori pe credincioșii noștri din (Uvinis) Andrei Șgina, protopopiatul Aradului.

Patriahul a împlinit 60 ani. I. P. Sfințitul Patriahul dr. Miron Cristea, membru în Înalta Regență, împlinind vârsta de 60 ani, Preoții patriarhiei au făcut o rugăciune în biserica patriarhiei. După rugăciune s'a oficiat un parastas pentru odihna sufletului părinților I. P. S. Patriahul. Membrii înaltului cler au trecut apoi în palatul patriarhiei, unde au prezentat I. P. S. Sale felicitări. În toate bisericile din Capitală și din țară s'au făcut slujbe religioase făcându-se rugăciuni pentru sănătatea I. P. S. Sale.

Cununie. La 21 a. l. c. s'a celebrat în *Ghiroda Bănat* cununia dsoarei *Lucia Popovici*, fiica preotului Virgil Popovici de acolo cu dl. *Florian Onițiu*, inginer, fiul fericitului fost director al liceului român din Brașov, Virgil Onițiu. Cununia a fost săvârșită de I. P. C. Sa Părintele Arhimandrit *Dr. Iustin I. Suciu*, profesor la Academia teologică din Arad. Nuntău fost P. C. Sa părintele protopresbiter *Dr. Patrachie Țucra* cu doamna și dl. *Dr. Alexandru Mața*, președintele curții de apel cu doamna.

Felicitările noastre.

Vitejia unui preot Din Lăpus ni se scrie că jidanul Benzion Goldstein, intrase cu căruța sa în Valea Lăpușului, voind să treacă pe celalalt mal. La mijlocul văii, a nemerit pe neașteptate într'o răstoacă adâncă.

Atât caii, cât și căruța omului au perit în valuri iar, el, se sbătea luptând cu valurile căuta să și mântuiască viața.

În momentele cele mai grele au trecut pe-acolo preotul Teodor Herman, însoțit de primarul comunei Auzind strigătele bietului om, preotul fără să stea pe gânduri și-a lăpădat hainele și s'a aruncat în apă. Pilda lui a aurmat-o și primarul. În curând Benzion Goldstein a fost mântuit.

Preotul s'a folosit de aceasta și a predicat în biserică despre beție, Jidanul fusese beat.

Iar ceea ce e mai curios, o gazetă ijdovească din Cluj în loc să-i mulțumească preotului român că a mântuit un suflet dela înnece, îl dăjonește pentru ce predică poporului despre beătură și nu despre iubirea deaproapelui.

E lucru de înțeles. Să fie însă liniștit că preoții vor predica și pe despre beție, căci brevetele cele mai multe de cărcume sunt în mâni ijdovești.

Cartea cea mai răspândită. Cartea care s-a tipărit în cel mai mare număr de exemplare este Biblia. Așa relese din statistica de curând făcută de societatea Biblică Numai în cursul anului trecut, numita societatea a vândut 2213457 exemplare.

Călătoria lui Isus Cristos în Indi. Profesorul N. Roerich, care de trei ani străbate regiunile necunoscute ale Asiei, a făcut o descoperire: într-o mănăstire din Tibet a dat de niște scrisori budhiste, cari vorbesc de o călătorie făcută de Isus Cristos. După aceste documente nașteptate, a părăsit Palestina spre a se duce în Indi, unde a învățat religia acestei țări, apoi s'a întors printre al săi. Aceste manuscrise fac pomenire și despre darea în judecată a lui Cristos de către Pontiu Pilatus.

Pentru cei săraci de sânge. Se știe că în corpul omenesc sunt organe a căror chemare este de a forma globulele roșii din sânge. Oamenilor cari sufăr de lipsă de sânge lipsesc tocmai globulele roșii. Spre a lecul răul medicii sfătuiesc acum pe bolnavi să mănânce ficat. Într'adevăr, e deajuns câteva săptămâni pentru ca globulele roșii să apară în măsură mare în sânge.

Familia Dr. Moldovan, directorul spitalului de Stat Arad mulțumește din toată inima rudelor, prietenilor și cunoscuților pentru că au luat parte la marea ei durere, încercată prin pierderea scumpei și neuitatei lor jefițe: Alma Moldovan.

CONCURSE

Nr. 3785—928.

Se publică concurs pentru postul de duhovni — spiritual la Academia teologică din Arad cu termen de 30 zile, socotite dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Salarul împreună cu acest post este 1600 Lei lunar, plus accesoriile legale prevăzute în bugetul Ministerului Cultelor.

Cel ce va fi ales va trebui să locuiască în seminarul teologic unde va avea întreținere gratuită.

Concurenții la acest post trebuie să îndeplinească următoarele condiții:

1. — Studii teologice sistematice și calificare preotească de clasa primă.

2. — Serviciul preotescc de cel puțin 5 ani împliniți.

3. — Să fie celib, ori văduv.

Doritorii de a ocupa acest post vor înainta Consiliului eparhial cererile însoțite de autobiografie și dovezi autentice relative la îndeplinirea condițiilor.

Candidații din altă eparhie vor putea intra în funcție numai după ce vor produce și litere dimisionale dela Chiriarhul respectiv.

Postul se va ocupa la 15 Septembrie a. c.

Arad, din Ședința Consiliului eparhial dela 5 Iulie 1928.

Consiliul eparhial ort. rom.

Dr. Grigorie Gh. Comșa, m. p.
episcop.

2—3

Pentru îndeplinirea definitivă a parohiei Mustești, protopopatul Gurahontului, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Biserica și Școala.”

Venitele împreună cu acest post sunt:

1. Sesiă parohială 16 jughere arător și fânaț.

2. Casă parohială cu supraedificate economice.

3. Stolele legale.

4. Intregirea dotației dela stat, pentru care parohia nu ia răspundere.

4. Parohia e de clasa III-a.

Alesul va predica regulat la sf. Biserică și va catehiza la școala din loc, și va suporta dările după beneficiul său.

Recursele ajustate cu documentele prescrise în Reg. p. parohii, adresate Consiliului parohial din Mustești, se vor trimite Oficiului Protopopescc în Gurahont în termenul concursului. Reflectanții cu observarea strictă a §. 33 din Reg. p. parohii, se vor prezenta în sf. biserică pentru a-și arăta dexteritatea în oratorie și rituale. Cei din alte dieceze vor produce act dela Prea Sf. Sa Episcopul nostru diecezan.

Consiliul parohial

În înțelegere cu: *Constantin Lazar adm. ppesc.*

2—3

Redactor responsabil: SIMION STANA.

Cenzurat: Prefectura Județului.